

BODROGKÖZ

A „BODROGKÖZI KULTUREGYESÜLET” HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden második szombaton
a „Zemplén” mellékleteként
Hirdetések tarifa szerint

SZERKESZTIK:

**KÁNTOR MIHÁLY és
SZ. SZÁSZ TIHAMÉR**

SZERKESZTŐSÉG: Ricse (Telefon 13)

KIADÓHIVATAL: Sátoralfajhely,

Vármegeyháza II. udvar (Telefon 109)

A II-ik ricsei gazdasági tanfolyam záróvizsgálja

A Bodrogközön az első téli gazdasági tanfolyamot az elmúlt évben rendezte meg a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium, még pedig nem várt igen szép erkölcsi sikerrel. A folyó évben majdnem lemaradt a Bodrogköz egy újabb tanfolyam lehetőségétől, mert az egész országban csak 20 tanfolyamot engedélyeztek s a ricsei nem volt közöttük.

Na, de a mi mindennel törődő, fáradhatatlan képviselőnk, *bárá Láng Boldizsár* addig járt hivatalról hivatalra, amíg *létszámfelett* mégiscsak engedélyezték a II-ik ricsei téli gazdasági tanfolyamot, melynek előadásait december, jan. és február hónapokban tartották meg. A tanfolyam záróvizsgálja f. hó 10-én volt igen nagyszámú és válogatott közönség jelenlétében.

A vizsga a m. kir. vármórség egyik termében — amelyet vitéz vámosi Saáry Jenő őrnagy engedett át — folyt le. Már jóval 9 óra előtt autók, szekerek és gyalogosok tömege igyekezett a vármórség felé. A vizsga közönsége nem remélt számban gyűlt egybe. Ott voltak: *Szell József* főispán, *bárá Láng Boldizsár* országgyűlési képviselő, *bárá Waldbott Frigyes* a Zemplénvármegyei Gazd. Egyesület elnöke, *ifj. gróf Mailáth József* nagybirtokos, a Bodrogközi Kulturregyesület elnöke, *Lukácsy Imre* m. kir. gazd. főtanácsos, a földmiv. Miniszter képviselőjében, *dr. Mizsák József* vm. főjegyző (az alispán képviselőjében), *vitéz Saáry Jenő* m. kir. vármór-őrnagy, *Baudiss Gyula* gazdasági felügyelő, *Bencez András* népművelési titkár, *Bornemisza Miklós* járási főszolgabíró, *Mayer Béla* a miskolci Mezőgazdasági Kamara képviselőjében, a tanfolyam tanári kara és előadói: *Engelberth Rezső*, *Walton Róbert*, *Sipos István*, *dr. Takács László* Görcs Sándor, *Péter József*, azonkívül a Bodrogköz intelligenciája csaknem teljes számban, a szülők és igen sok érdeklődő gazda és gazdaifju.

Szell József főispánt *Bornemisza Miklós* főszolgabíró fogadta és kalauzolta. A vizsgát *Lukácsy Imre* gazd. főtanácsos, miniszteri biztos nyitotta meg s vezette le nagy hozzáértéssel és ismert közvetlenségével. Ennek köszönhető, hogy a hallgatókon nem vett erőt a lámpaláz, nyugodtan, biztosan feleltek a feltett kérdésekre s nagy készültséget és tudást árultak el.

A vizsga végén a hallgatóság egy próba gazdaköri ülést mutatott be igen szép sikerrel. Majd *Szell József* főispán intézett buzdító szavakat a hallgatósághoz, kiemelve a tanfolyam nemzetnevelő és hazafias jelentőségét. Méltatta *bárá Láng Boldizsár* azon fáradhatatlanságát, amellyel ezt a tanfolyamot ismét életre hívta. A főispán távozása után a miniszteri biztos szünetet rendelt el.

A szünetben a megjelent vendégeknek a házigazda szerepét betöltő *vitéz Saáry Jenő* őrnagy a tisztí étkező helyiségében pompás tiszta szolgálattal, magyaros vendégszeretetéről téve tanubizonyosságot.

Szünet után került sor a jutalmazott tanulók díjainak kiosztására. Ezt megelőzőleg *dr. Mizsák József* vm. főjegyző mondott tartalmas, sok igazságot magában rejtő beszédet. Párhuzamot vont a Bodrogköz s a megye déli részének lakossága között. Rámutatott a Bodrogköz elmaradottságára, a mely régi időkre nyulik vissza. Megállapította, hogy a haladni nem akarásnak bizonyítéka az a tény, miszerint a m. kir. Földművelésügyi minisztérium által nagy anyagi áldozat árán létesített tanfolyamra mindössze 20 hallgató jelentkezett, amikor legalább 50—60-nak volna itt helye. A bodrogközi gazdáknak eminens érdeke, hogy tanuljanak vagy legalább a fiaikat szorítsák rá a tanulásra. Az ő nemtörődésükkel szembeállította *bárá Láng Boldizsár* tevékenységét, aki mindent elkövet, hogy ez a vidék fejlődjön és boldoguljon.

Felszólalt még *ifj. Kertész János* cigándi községi bíró, aki igen talpraesett szép beszéd keretében mondott köszönetet a tanfolyam létesítéséért s a vezetőknek az ifjuság lelkes oktatásáért.

A záróbeszédet *Lukácsy Imre* miniszteri biztos mondotta, aki kérte a gazdatársadalmat, hogy fokozottabb figyelemben s pártfogásban részesítsék a gazdasági tanfolyamokat. A régmúltban az öregeknek nem nyílt alkalmuk a korszerű haladásra. Pótolták ezt most azzal, hogy saját gazdálkodásuk érdekében a fiaikat küldjék tanulni, művelődni ide. Elismeréssel adózott a vezetőtanárnak, a fáradhatatlan *Engelberth Rezsőnek* és társainak: *Sipos István*, *Walton Róbert*, *Péter József*, *dr. Takács László* és *dr. Görcs Sándornak*, akik semmi fáradságot nem kímélve igyekeztek az ifjuság tudását kielégíteni. Végül méltatta a kerület szorgalmas, munkás képviselőjének a tanfolyamok létesítése körüli érdemeit, akinek célja, hogy a Bodrogköz szellemi színvonala emeltesse és az itteni színmagyar nép minden szepre és jóra fogékony fiainak látókörét a gazdasági szaktudás segítségével bővítsék és hogy ezáltal a mai nehéz idők harcaiban találkozó nyabbá, szilárdabbá és bátrabbá tegye a megriadt lelkeket.

Ezután kiosztották a tanfolyam hallgatóinak a bizonyítványokat és jutalmakat. Minden hallgató a Földművelésügyi minisztériumtól 1—1 aranykalász-jelvényt kapott a tanfolyam elvégzésének emlékére. — Jutalomként: *bárá Láng Boldizsár* egy duplafedelű ezüstórát, a Kühne gépgyár egy répvágót, a Szilágyi és Diskant gépgyár (Miskolc) és a Hoffherr és Schrantz cég (Bpest) 1—1 kapagépet, a Chinoi gyár (Ujpest) permetezőanyagot, a Monori mag rt. (Bpest) magvakát, a

Szuperfoszfát rt. (Bpest) zsebnaptárakat ajándékoztak. Ezenkívül a márciusi tenyészállatvásárra Budapestre 14 tanuló teljes utiköltségét vállalták: *bárá Láng Boldizsár*, *dr. báró Waldbott Frigyes* (2), *ifj. gróf Mailáth József* (3), *Bornemisza Miklós*, *dr. Takács László*, a cigándi legelőtársulat (2), a dámóci legelőtársulat (2), a lácai legelőtársulat és a semjéni legelőtársulat.

A tanfolyamot 17 bodrogközi kisgazdaifju végezte el, kiknek névsorát itt adjuk (a nevek után zárójelben a nyert vizsgai jutalmakat közöljük): *Balia József* Nagyrovány, *Fodor Péter* Révleányvár, *Iski István* Ricse, *Kiss Sámuel* Révleányvár, *Kosztai Albert* Zemplénagárd (permetezőszer), *Körmöndi Bálint* Adám Ricse, *Körmöndi Pál* János Ricse, *Máté Ferenc* Ricse (kézi kapálógép), *Máté József* Laci Ricse. *Nagy Dániel* Cigánd, (ezüstóra) *Oláh István* Cigánd (kézikapálógép), *Sipos Ferenc* Semjén (répvágó), *Siska*

Brezó Mihály Dámóc (rhode island kakas), *Siska F. Miklós* Dámóc, *Téglás Béla* Láca (permetezőszer), *Tóth István* Zemplénagárd, *Veres Ferenc* Semjén (Zöldsemmagvak). Hogy nem mindenki kapott jutalmat, annak egyedüli oka, hogy nem volt több jutalomtárgy.

Hisszük, hogy a tanfolyam valóban elérte azt a célt, amelyet a kisgazda nevelésével maga elé tűzött, hozzájárul szép Bodrogközünk felvirágztatásához, itt az ország végén magasabb, öntudatosabb gazdasági kultúra kiépítéséhez. Ebben a reményben szívből üdvözöljük a Bodrogköz új aranykalászos gazdaifjait, a szülőknek pedig szerencsét kívánunk a fiaikhoz!

A Záróünnepély befejeztével az ott megjelent előkelőségeket és a tanfolyam tanárait *Bornemisza Miklós* főszolgabíró látta vendégül.

Kis Kovács János.

Haladjunk, vagy — maradjunk?

— A ricsei legelőtársulat címére. —

Irtá: Vécsey Antal sz. gépészmérnök, Budapest.

A „Bodrogköz” február 22 ik számában „Engedély urbéri birtok felparcellálására” cím alatt egy közlemény jelent meg. Mint ahogy a címből is kitűnik, ez van benne hírdül adva, hogy az illetékes minisztérium engedélyt adott a cigándi volt urbéres-közönség tulajdonát képező birtokrész felparcellálására. A közleményből az is kitűnik, hogy a gazdaságosság: az okszerű többtermelés, az elértéktelenedett terület racionális kihasználása érdekében: gyümölcsfásítás céljaira történt a parcellázás. Mindez nagyon szép és kétségtelenül jele annak a kultur áramlatnak, mely az utóbbi években indult el a Falu felé, hogy a maradi, primitív gazdát kiemelje magárahagyottságából és műtrágyák jegyében indult modern mezőgazdaság érdekközösségébe. Mondom: mindez nagyon szép és még nagyobb örömmel vettük volna, ha véletlenségből nem pusztán a cigándiakat hatja át ez a bizonyos kulturáramlat, hanem mondjuk — ricsei atyámfiait is megihlette volna már a haladásnak legalább egy cseppje!

Sajnos, az én szülőfalumat ma is ugyanaz a gondolkodásmód uralja, mint ami talán indokolt volt a múlt század 80-as éveiben, de sehogy sem illik egy haladásra hivatott járási székhelyhez. Mert hát hol vagyunk mi még a *hasznavehetetlen, a falu* csordájától *latyakká vágott, utilaput és labodát termő* volt urbéri közös birtok (jelenleg legelőtársulati terület) bármily kis részének a köz érdekében történendő felparcellázásától? Hol vagyunk [mi] ettől? Cigánd ime ilyesmin már tul van! Nagyon restellem, hogy Ricse ügyeit egyébként bölcs óvatossággal intéző

atyámfiait nem sorozhatom Cigándnak a haladás útján előretörő előjárói mellé. Nálunk apáink maradi hagyományai állnak példaként a ma élő érdemes nemzedék előtt! Csak így érthető meg, hogy a cselekvésre hivatottak minden *ujtől* borsódzó háttal szonyodnak. Hát ez baj, mert kultúra és haladás csak a megkövesedett hagyományok hátrahagyásával lehetséges. Ricse fejlődésképes község. Mondhatni: ideális tereuma is volna a fejlődéshez, de a maradi szellemben megszabott terjeszkedési lehetőség útját állja a fejlődésnek. Holott falurendészeti szempontból is kedvező, egységes, mértanilag is szabályos fejlődési lehetőség kínálkozott volna, ha — a volt urbéres-közönség, vagy annak vezérférfiai rá nem ülnek a falu végén az állomáshoz vezető ut két oldalán elterülő, egyrészt *marha lejárá*, másrészt a tiszteleteméltó *Stackbergerné libának legeltetésére* szolgáló területre.

Kedves János bátyám, Béla bátyám, Biró uram és a többiek! Vajjon gondolkodtak-e már azon, hogy mennyi hasznót hajt hát a tisztelt köznek a fent említett terület? (Megjegyzem, nem látom nélkülözhetetlen voltát e területnek marhalehajtás szempontjából sem, mert adva volna a lehetőség közvetlen a falu végén hagyni egy lejárárt a négy lábuk számára.) No hát mennyi is az értéke annak a területnek, mint legelőnek? (Mégint közbeszélők: *mióta eszem tudom, még nem láttam, hogy egy jóra való marha egy szál fűhöz is lehajlott volna azon a területen!*) Ugyebár: *semmi!* De kalkuláljunk csak rá, mint jó néhány házhelyre! Rőgtön látják, hogy milyen kincstől fekszik ott haszontalanul,

